

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

dosar nr.2rc-230/15

prima instanță: Judecătoria Cahul (judecător D.Fujenco)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (judecători: G.Eni, V.Movilă, N.Bondarenco)

DECIZIE

25 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Novac

Judecătorii:

Tatiana Vieru, Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Administratorul Societății pe Acțiuni „Fabrica de vinuri Prut”, Antohi Ion,

în cauza civilă la acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrosudresurs” împotriva Societății pe Acțiuni „Fabrica de vinuri Prut” privind obligarea eliberării facturilor fiscale, evacuarea materialelor vinicole și încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 22 ianuarie 2015 prin care a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

a c o n s t a t a t:

La 12.07.2011, reclamantul SRL „Agrosudresurs” s-a adresat în judecată împotriva pârâtului SA „Fabrica de vinuri Prut” prin care a solicitat obligarea să elibereze facturi fiscale, evacuarea de către pârât a producției de vinuri de pe teritoriul reclamantului și încasarea cheltuielilor pe care le suportă în legătură cu păstrarea producției de vinuri pe teritoriul său în sumă de 224077 lei.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 21.07.2009 între reclamant și SA „Fabrica de vinuri Prut” a fost încheiat contract de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile și imobile, ceea ce constituie tot patrimoniul fabricii de vinuri propus pentru vânzare în calitate de ipotecă la creditul nestins față de BC „Victoriabank”.

A menționat, că din momentul încheierii tranzacției și livrării bunurilor a trecut mult timp, facturile fiscale nu au fost prezentate, iar din 21.07.2009 la întreprinderea reclamantului se păstrează materialele vinicole în cantitate de 27,4 decalitri. Cu toate că s-a adresat de mai multe ori pârâtului cu propunerea de a încheia contract de depozitare a acestor materiale vinicole, acesta s-a eschivat nemotivat de la încheierea contractului și scoaterea materialelor de pe teritoriul fabricii.

Astfel, reclamantul s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune prin care a solicitat transmiterea de pârât a facturilor fiscale reclamantului în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile și imobile, obligarea pârâtului să ridice materialele vinicole ce-i aparțin de pe teritoriul reclamantului și încasarea de la pârât suma de 224077 lei în contul încasării datoriei pentru păstrarea materialelor vinicole.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 20.09.2011 a fost transmisă prezenta cauza civilă pentru examinare în fond la Judecătoria Cahul.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 27.03.2014 acțiunea a fost admisă. S-a obligat SA „Fabrica de vinuri Prut” să elibereze SRL „Agrosudresurs” facturile fiscale în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și echipamentul consecvent încheiat la 21.07.2009 între BC „Victoriabank” din numele SA „Fabrica de vinuri Prut” și SRL „Agrosudresurs”, înregistrat la notarul privat Gladîș Oleg cu nr.22436 și în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile din 21.07.2009, încheiat între BC „Victoriabank” din numele SA „Fabrica de vinuri Prut” și SRL „Agrosudresurs”, înregistrat la notarul privat Gladîș Oleg cu nr.22460. S-a obligat SA „Fabrica de vinuri Prut” să ridice materialele vinicole ce-i aparțin de pe teritoriul fabricii de vinuri SRL „Agrosudresurs” din s. Brînza, r-nul Cahul. S-a încasat de la SA „Fabrica de vinuri Prut” în beneficiul SRL „Agrosudresurs” suma de 224077 lei în contul încasării datoriei pentru păstrarea materialelor vinicole. S-a încasat de la SA „Fabrica de vinuri Prut” în beneficiul SRL „Agrosudresurs” cheltuielile de judecată în mărime de 6922 lei.

La 16.06.2014, SA „Fabrica de vinuri Prut” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe din 27.03.2014, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 22.01.2015 a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă tardiv.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel din 22.01.2015, Administratorul SA „Fabrica de vinuri Prut”, Antohi Ion, a declarat recurs prin care a solicitat casarea integrală a încheierii și restituirea pricinii spre judecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală, deoarece apelul a fost depus în interiorul termenului stabilit de lege și repunerea în termen nu era necesară.

Totodată, a menționat că la emiterea încheierii din 22.01.2015 instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și anume a aplicat greșit art.362 CPC, restituind neîntemeiat cererea de apel.

Astfel, consideră că este indispensabilă casarea încheierii recurate în temeiul art.427 CPC, cu dispunerea judecării apelului declarat.

Verificând legalitatea încheierii atacate cu recurs, în raport cu materialele dosarului, circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile prezentei cauze, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art.425 CPC, recursul împotriva încheierii se declară în termen de 15 zile de la pronunțarea ei, iar conform art.111 alin.(3) CPC termenul de procedură începe să curgă în ziua imediat următoare datei comunicării actului de procedură.

Prin prisma acestor norme, instanța de recurs constată, referitor la copia încheierii instanței de apel din 22.01.2015, că recurentul a recepționat-o pentru cunoștință la 02.02.2015 (f.d.119), iar recursul la declarat la 09.02.2015, prin urmare cererea de recurs este depusă în termen legal.

Potrivit art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Problema de drept în prezenta acțiune este raportată la normele de drept procedural cu privire la termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel, aspecte reglementate în Codul de procedură civilă.

Astfel, aprecierea soluționării juste a încheierii instanței de apel din 22.01.2015, revine instanței de recurs prin prisma problemei de drept procedural identificate și normelor ce guvernează prezentul raport juridic litigios, după cum urmează.

În corespundere cu dispozițiile art.362 CPC „(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116”.

Potrivit art.116 CPC „(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță”.

Conform art.369 alin.(1), lit.b) CPC, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

Fiind investită cu examinarea cererii de apel depuse de SA „Fabrica de vinuri Prut”, instanța de apel a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, apelantul nesolicitând repunerea în termen.

Reieșind din natura juridică a problemelor și normelor de drept procedural aplicabile pricinii, reiterate de instanța de recurs, raportate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea instanței de apel din 22.01.2015 este întemeiată și legală.

Instanța de recurs a ajuns la această concluzie reieșind din faptul că recurentul nu a înaintat argumente întemeiate care ar demonstra imposibilitatea înaintării apelului în termenul legal, ceea ce rezultă din următoarele.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 08.02.2012 a fost suspendat procesul în prezenta cauză civilă (f.d.51).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 24.03.2013 procesul a fost reluat, ședința de judecată fiind numită să aibă loc la 14.08.2013, pentru care recurentul a fost citat legal (f.d.61).

Ședința de judecată din 14.08.2013 a fost amânată pentru 06.12.2013 (f.d.68), dată la care recurentul a depus cerere de amânare a examinării cauzei (f.d.69), iar ședința de judecată a fost amânată pentru 17.02.2014.

Ședința de judecată din 17.02.2014 a fost amânată pentru 06.03.2014, însă la 05.03.2014 recurentul a solicitat din nou amânarea examinării cauzei (f.d.74), ședința de judecată fiind amânată pentru 20.03.2014, la care recurentul iarăși nu s-a prezentat.

Ulterior, împotriva hotărârii primei instanțe din 27.03.2014 recurentul a depus cerere de apel la 16.06.2014, iar prin încheierea din 15.12.2014 instanța de apel nu a dat curs apelului, indicând neajunsurile ce urmează a fi lichidate nu mai târziu de 22.01.2015 (f.d.97,98).

La 18.12.2014, recurentul a depus cerere de apel suplimentară (f.d.99), iar la 05.01.2015, recurentul a făcut cunoștință cu încheierea instanței de apel din 15.12.2014 (f.d.107).

Prin încheierea din 22.01.2015, instanța de apel a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal și nefiind solicitată repunerea în termen (f.d.114-116).

În contextul celor relatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că cererea de apel din 16.06.2014 a fost depusă tardiv, adică peste termenul de apel de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii stabilit la art.362 alin.(1) CPC, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că termenul de apel împotriva hotărârii primei instanțe din 27.03.2014 trebuia să expire la 19.06.2014, deoarece a făcut cunoștință cu hotărârea la 19.05.2014.

Or, instanța de recurs menționează, că termenul de apel pentru recurent a început să curgă din ziua următoare pronunțării hotărârii primei instanțe din 27.03.2014 și a expirat la 28.04.2014, dat fiind faptul că a fost citat legal pentru ședințele din 06.12.2013 și 06.03.2014, solicitând amânare (f.d.69,74), cererile fiind admise.

În acest caz, instanța de recurs menționează că sunt aplicabile dispozițiile art.100 alin.(3) CPC, care prevăd că *„În cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei”*.

Or, în speță, deși recurentul a fost citat legal (f.d.61), nu a participat la ședințele de judecată amânate la solicitarea sa (f.d.69,74), respectiv conform art.100 alin.(3) CPC nu a fost necesară citarea ulterioară a acestuia la proces și nu a demonstrat că a fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

Astfel, instanța de recurs constată că cererea de apel din 16.06.2014 a fost depusă cu încălcarea art.362 alin.(1) CPC, adică tardiv, deoarece termenul de apel a expirat la 28.04.2013 și nu la 19.06.2014, cum eronat a invocat recurentul.

La caz, instanța de recurs menționează că părțile interesate în cadrul unui proces trebuie să urmărească desfășurarea procesului, să se intereseze de soarta dosarului care se examinează la cererile acestora, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Or, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un cadru prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, precum instituirea unor termene după expirarea cărora valorificarea dreptului respectiv nu mai este posibil.

Prin urmare, apelantul în prezenta cauză civilă trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul de acces la instanță, adică de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanței, fapt ignorat ce a generat omiterea termenului prescris pentru depunerea apelului, la materialele dosarului nefiind probe ce ar demonstra imposibilitatea apelantului de a cunoaște data judecării cauzei și a declara apelul în termen.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că este întemeiată soluția instanței de apel prin care apelul declarat de SA „Fabrica de vinuri Prut” la 16.06.2014 a fost restituit ca tardiv, iar argumentele invocate în recurs sunt declarative și fără suport probator întemeiat.

Or, potrivit art.56 alin.(3) și 61 alin.(1) CPC părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Sub aspectul celor relatate, instanța de recurs reține că soluția instanței de apel din încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătorești emise de instanța de fond ca urmare a expirării termenului de atac și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. Totodată, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (a se vedea cauza Van Hani vs Germania, nr.7557/03 din 11.09.2007).

În contextul normelor de drept aplicabile, raportate la materialele dosarului și circumstanțele cauzei, instanța de recurs constată că prin încheierea din 22.01.2015,

instanța de apel a restituit întemeiat cererea de apel ca fiind depusă de SA „Fabrica de vinuri Prut” cu omiterea termenului legal și apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile și argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea instanței de apel din 22.01.2015.

În conformitate cu art.art: 424 alin.(2),(3), 427 lit.a) 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Administratorul Societății pe Acțiuni „Fabrica de vinuri Prut”, Antohi Ion.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 22 ianuarie 2015 emisă în cauza civilă la acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrosudresurs” împotriva Societății pe Acțiuni „Fabrica de vinuri Prut” privind obligarea eliberării facturilor fiscale, evacuarea materialelor vinicole și încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală